

שודא דדייני

تلמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף לד עמוד ב

שני שטרות היוצאים ביום אחד, דרב אמר: **יחלוקו**, ו**শמודא** אמר: **שודא דדייני?** התם ליכא למיקם עלה דAMILTA, הכא איכא למיקם עלה DAMILTA

רשב"מ מסכת בבא בתרא דף לה עמוד א

שודא דדייני - לאוטו שיהא נטוה לב הדינין שהיה הנוטן אווהבו או קרובו יותר דודאי לההוא גמר ואקנוי לו יתנו את הקרקע ושמא זכה בעל הקרקע בשלו אבל כשאתה אומר **יחלוקו** בודאי אחד נטול החצי שלא CDIN.

שודא - לשון השלכה ירה ביום (شمota to) [מתרגמין] שדי בימה ולעיל נמי nimא רב נחמן חלוקה או שודא וממאי אמר כל דאילים גבר.

רמב"ם הלכות זכיה ומיתה פרק ה הלכה ז

שני שטרות שזמן ביום אחד והן כתובין על שדה אחת בין במכר בין במתנה, אם דרך אנשי המקום לכתוב שעות כל הקודם זכה, ואם אין דרך המקום לכתוב שעות הרי הדבר מסור לדינים, כל שדעתם נטוה להעמיד שדה זו בידו יעמידו.

תוספות מסכת בבא בתרא דף לה עמוד א

שודא דדייני - נראה לר"ת למי שירצה הדיין ליתן ולא כפ"ה שיאמדו דעתו של נוטן דהא בסוף פ"ק דגיטין (דף יד: ושם ד"ה וכאן) גבי הולך מנה לפולני קאמר מה שירצה שליח עשה וקרי לה התם שודא ובפ' עשרה יוחסין (קדושים דף עד. ושם ד"ה שודא) נמי אמר נאמן הדיין לומר לזה זכיתי ולזה חיבתי ב"ד א' שבעל דינין עומדים לפניו אבל אין בעלי דין עומדים לפניו אינו נאמן ופרק ונידינינה וממשני בשודא דדייני ואי כפ"ה אכתי נירחדר לאמוד דעתו של נוטן ובהדריא בירושלמי אמר לאיזה מהן שירצז ב"ד להחוליט מחייבים וא"ת א"כ יתן למי שיתן לו שכר ו"ל דכל דין דמקובל אגרא לאו דין הוא ומה שפרק"ח דקבלה בידינו דלא אמרין שודא אלא במרקען אין נראה לר"י דהא גבי הולך מנה לפולני גבי שליח מיתתי לה בסוף פ"ק דגיטין (דף יד: ושם) עוד פירוש דזוקא דין מומחה עשו שודא דהא רב שת שטרא רבה הוה ואמר ליה רב נחמן מר לאו דין הוא וגבעה אימיה דרמי ברכמא ורב עוקבא בר חמאת בפ' מי שהוא נשוי (כתובות דף צד:).

חידושי הרמב"ן מסכת בבא בתרא דף לה עמוד א

ופירוש שודא דדייני למי שירצה הדין יתנונו. וכן ממופרש בירושלים (כתובות פ"י ה"ד) והדיינין מחליטין אותו לכל מי שירצטו, והלשון אמר ששם קר שוחדא לדיני, כלומר שהדיינין עושן כל מה שירצטו, ואם אהובין זה יותר מזה מפני שהוא עמי בתורה ומצוות יתנו לו נמצוא שציר ליתן שוחד לדיניין, והוא קלשון גוזמא,

תלמיד ירושלמי מסכת כתובות פרק י הלכה ד

מי שהיה נשוי שלוש שנים כו' שמדובר אמר שוחדא דדייני לשני שירותים שייצאו על שדה אחת אי זה מהן שיריצו בית דין להחלטת מחלוקת מתניתא פליגא על שמו של אין שם אלא מנה חולקות בשווה לא שוחדא דייני את אמרת והא תני היורשין שטר חוב הבכור נוטל פי שנים עוד יצא עליהן שטר חוב הבכור נוטן פי שנים עוד היא לשוחדא דייני

קרבן העדה ירושלמי כתובות פרק י הלכה ד

לשוחדא דדיין אתאמרט. אם רוצה הדין לפסוק כן הרשות בידו ואם ררצה יכול לפסוק שיטול הב"ח אף חלק הבכורה:

שירי קרבן מסכת כתובות פרק י הלכה ד

[דף נט עמוד ב] שוחדא דדייני. בקונט' פירשתי שמותר ליקח שוחד. וכ"ד רמא א"ד"מ בח"מ ס"י ר"מ. מיהו הש"ר כתב שם בשם הרמב"ן דלאו דוקא שוחד אלא כען שוחד וגוזמא קאמר וכ"ה בתוס' פ' הכתוב דף פ"ה ע"ב ב"ה שודא וכו' דאי שוחד ממש קאמר קשייא הא קי"ל כל דינא דמקבל אגרא לא דינא חוא:

פנוי משה מסכת כתובות פרק י

לא שוחדא דדיינא את אמרת. בתמיה ותירוץ הוא כלומר הא שמדובר לא קאמר אלא היכא דאייכא שודא דדייני שיכולין הדינים להכירע וליפות כחו של זה מזה אבל מתני' מירי במקום שאין להכירע וליפות כח אחת מהן והיליך חולקות בשווה דהתנה לא בא אלא ללמד דין חלוקתם:

והא תני. בתוספתא והובאה בבבלי י"נ דף קכ"ד:

הבכור נוטל פי שנים. דכין דמלוה בשטר הוא מוחזק הוא ולא ראי והבכור נוטל פי שנים:

שוו"ת הרא"ש כל קז סימן ז

וכן יש דינין בגמרה אמרין שודא דעתני; בפ' הכותב (פ"ה): ההוא דאמר נכו' לטוביה, אתו תרי טוביה. וכן יש (שם / כתובות/ צד) שני שטרות היוצאים ביום אחד, כדאמר שמואל שודא דעתני; ופרש", שיעשה הדין לפ' אומד דעתו; [הינו כשאין הדין יכול להתרבר בראיות ובעדים]. ור"ת ור"ח יפו כח הדין לעשות בדין זה כל מה שירצה לעשות, ללא טעם אומד הדעת. והכי נמי איתא בירושלמי: לאיזה שירצטו ב"ד =בית דין= מחייבין לו, ובלבך שייהי בית דין מומחה; והיינו טעמא, כיון שבא הדין לפני הדין והוא אין יכול לבורר הדבר, אינו רשאי למשוך ידו מן הדין ויריבו הבועל דין זה עם זה. וכתיב: אמרת משפט שלום וכו', כי על ידי המשפט יש שלום בעולם, ולכך נתנו כח לדין לשפוט ולעשות מה שירצה אף ללא טעם וראייה, כדי לחתת שלום בעולם.

וכן מצינו בגמרה, שניתן כח לדין לעשות דין כעין פשרה...

כל זה סברתי והארכתי, להודיע שאין כח ורשות להוציא את הדין חלוק מתחתת ידו, שצרכי לגמור ולהשלים את הדין כדי להטיל שלום בעולם. ולכך נתנו חכמים רשות לדין לפסוק לפני ראות עינו, במקום שאין הדבר יכול להתרבר בראיות ובעדיות, פעמים באומד הדעת, ופעמים כמו שיראה הדין ללא טעם ובלא ראייה ובלא אומד הדעת, ופעמים על דרך פשרה. ובדין זה, שהדבר ידוע שהנתבע טוען בראיות, כמו שאבאר, לזכותו א"א =אי אפשר=, כמו שאמר ר' חיילן: מדובר שקר תרחק, להסתלק אי אפשר, כמו שכתבת, אם כן על כrhoחו זיקוק הדין לדונו לפ' אומד דעתו.